

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Marilla Lahtinen | 23.9.2014

CLP-asetuksen valvonta

The logo for Tukes (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto) is displayed in a large, white, stylized font. The letters are thick and rounded, with a slight shadow effect. The logo is centered within a teal-colored rectangular area that has a gradient, transitioning from a lighter shade at the top to a darker shade at the bottom.

Aiheita

- Tukes
- Valvonnan lakiperusta
- Valvonnan keinot ja menettelyt
- Valvonta käytännössä
- Priorisointi, riskiperusteisuus

Käytännön työtä yhteiskunnan hyväksi

Tukes valvoo ja edistää toimialojensa tuotteiden, palveluiden ja tuotantojärjestelmien turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta.

Toimintamme kohteita ovat

- Sähkö ja hissit
- Kemikaalituotteet ja kemikaalien tuotantolaitokset
- Räjähteet ja ilotulitteet
- Painelaitteet
- Kaivokset, malminetsintä ja kullanhuuhdonta
- Jalometallituotteet
- Mittauslaitteet
- Pelastustoimen laitteet
- Rakennustuotteet
- Kuluttajatuotteet ja -palvelut
- Vaaralliset aineet, kylmlaitteet ja pakkaukset
- Tuotteiden ekologinen ja energiatehokkuus

Tukes-organisaatio

Kemikaalien markkina- ja valvontaryhmän tehtävät:

- **Kemikaalilaki (599/2013)**
 - REACH-asetus (EY) N:o 1907/2006
 - **CLP-asetus (EY) N:o 1272/2008**
 - Pesuaineasetus (EY) N:o 648/2004
 - Biosidiasetus (EU) N:o 528/2012
 - POP-asetus (EY) N:o 850/2004
- **Laki kasvinsuojeluaineista (1563/2011)**
 - Kasvinsuojeluaineasetus (EY) N:o 1107/2009
- **Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013)**
 - Kosmetiikka-asetus (EY) 1223/2009
- **Ympäristönsuojelulaki (86/2000)**
 - Tuote-VOC-asetus (kansallinen) VN asetus (837/2005)
- **Jätelaki (646/2011)**
 - VN asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä (518/2014)
- **Laki räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä (653/2014)**

Uutta: laki räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä (653/2014)

- Tukesin tehtävänä EU-asetuksen liitteen I kemikaalien etikettermerkinnän valvonta (7 ainetta + näiden seokset)
 - Osaksi kemikaalilain mukaista CLP-valvontaa (keinot kemikaalilaista)
 - Tukesin sivuilla on tekstimalli suomeksi ja ruotsiksi
- Soveltaminen 2.9.2014 alkaen
- Poliisihallitus vastaa kuluttajien luvista, keskusrikospoliisi toimii epäilyttävistä ostoista ja varkauksista ilmoittamisen yhteyspisteenä

Kemikaalilaki (599/2013) ja CLP-asetus

- Ohjaavat ministeriöt: STM ja YM
- Tukes valvoo lain noudattamista, ellei sitä ole laissa säädetty toisen viranomaisen tehtäväksi
- 8 §: Tukes valvoo CLP-asetuksen noudattamista
- (10 §: työsuojeluviranomainen voi asettaa väliaikaisen kiellon, ja siirtää asian Tukesille)
- CLP-asetuksen 4 artikla: aineita ja seoksia ei saa saattaa markkinoille, elleivät ne täytä asetuksen vaatimuksia
 - Valvonta on markkinoille saatettavien ja markkinoilla olevien kemikaalien luokituksen, merkintöjen ja pakkausten valvontaa

CLP-asetuksen muut viranomaistehtävät

- Kemikaalilain 15 §: Tukes on CLP-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen ja nimetty viranomainen
 - Yhdenmukaistetut luokitus- ja merkintäehdotukset, toimivaltaisten viranomaisten kokoukset (Caracal), asetuksen kehittäminen ja muu toimeenpano, myrkytystietokeskuksille toimitettavan tiedon vastaanottaminen, rekisterin ylläpito (17 §)
- Kemikaalilain 16 §: Tukes järjestää CLP-asetuksen neuvontapalvelun
 - www.kemikaalineuvonta.fi

Valvonnan keinot ja menettelyt

- Kemikaalilain 7, 8 ja 9 luku: valvonta, muutoksenhaku ja tietojen salassapito, rangaistussäännökset
- Valvontaviranomaisella on oikeus saada tietoja ja näytteitä, tehdä tarkastuksia, ja käyttää asiantuntijaa
- Valvontaviranomainen voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä täyttämään laissa säädetyt velvoitteet
- Valvontaviranomainen voi tehostaa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai teettämisuhalla
- Varsinaiset rangaistukset tuomioistuimen kautta: kemikaalilain 59 § sekä rikoslain 44 luvun 1 § ja 48 luvun 1-4 §

Valvonnan keinot ja menettelyt...

Hallintolaki:

- ”Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.”

Valvonta käytännössä

- Tukesille tulee tieto puutteesta lainsäädännön noudattamisessa
 - Oma tarkastustoiminta, kilpailijoiden tai kansalaisten ilmoitukset, asian siirto muilta valvontaviranomaisilta
- Yritykselle voidaan todeta, että toiminta ei ole lainsäädännön mukaista, ja yritys korjaa toiminnan
- Tukes voi lähettää yritykseen selvityspyynnön, tai selvityspyynnön/kuulemisen, ja pyytää yritystä määräaikaan mennessä selvittämään asiaa
- Jos saatu selvitys on ok, virheet korjataan ja korjaustoimet esitetään määräajassa, ei valvontatapaus välttämättä aiheuta enempiä toimenpiteitä

Valvonta käytännössä..

- Jos riski on vakava, tai yritys ei korjaa puutteita tms., tehdään päätös lainsäädännön vastaisen toiminnan kieltämisestä
- päätöksen liitteenä on valitusosoitus muutoksenhakua varten (paitsi jos vakavan vaaran takia annetaan väliaikainen kiello)
- Tukes voi myös asettaa velvoitteen tehosteeksi uhkasakon, tai uhan teettää vaaditun toimenpiteen toiminnanharjoittajan kustannuksella (uhkasakkolaki)
- Tukes voi pyytää virka-apua poliisilta
- Huom. Yleensä pelkkä selvityspyyntö/kuuleminen riittää ja yritys korjaa toiminnan lainsäädännön mukaiseksi

CLP-valvonnan tilanteita

- Merkinnot puuttuvat suomeksi ja/tai ruotsiksi
- Varoitusmerkin ja/tai –etiketin koko on liian pieni
- Varoitusetiketistä puuttuu osa varoitusmerkeistä tai vaara- tai turvalausekkeista (luokitus on väärin)
- Vaaraluokitukseen vaikuttavan aineen nimi puuttuu
- Varoitusetiketti ei vastaa käyttöturvallisuustiedotteen ja/tai kemikaali-ilmoituksen tietoja
- Varoitusetiketin teksti ja merkit on ripoteltu eri puolille pakkausta
- Toiminnanharjoittajan yhteystiedot puuttuvat
- Vaarallisen kemikaalin mainoksessa tai verkkokaupassa ei mainita luokitusta, tai mainostetaan ”myrkyttömänä”

Valvonnan tavoitteet

- Varmistaa kemikaalilainsäädännön toimeenpanoa ja sitä kautta kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöriskien hallintaa (vastuu yrityksillä)
- Valvonta on riittävän kattavaa, ja toiminnanharjoittajat poistavat lainsäädännön vastaisuudet omaehtoisesti
- Valvonta on tasapuolista, yhdenmukaista ja tehokasta
- Yrityksille lisää tietoa ja osaamista kemikaalilainsäädännön velvoitteista
- Kansalaisille luottamusta siihen, että kemikaalivalvonta toimii

Valvontaan kohdistuvat vaatimukset

- Lainsäädäntö
- ECHA Forum työ
- Tukesin tulossopimus
- Sidosryhmien odotukset, ml. kilpailijoiden ilmoitukset
- Kansalaisten odotukset ja kyselyt
- Median kyselyt

Priorisointia

- Vaikuttavuutta ja tehokkuutta
 - Riskiperusteisuus; kriteerit mietinnässä
 - Riski = kemikaalin vaaraominaisuudet + altistuminen
 - Toiminnan laajuus, tahallisuus?
 - Terveiden ja ympäristön suojeleminen; kuluttaja, työntekijä, ympäristö
 - Valvonnan prosessit ja asiakirjat
 - Valvonnan tasapuolisuus, puolueettomuus, suhteellisuus, hallinnon palveluperiaate

CLP-asetuksen merkitys kemikaaliturvallisuudelle on aivan olennainen!

Kiitos!

kemikaalivalvonta@tukes.fi

marilla.lahtinen@tukes.fi

UKE